

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII GMINY MIEJSKIEJ HAJNÓWKA ZA 2018 ROK

Wstęp

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 opracowany został zgodnie z treścią ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawierał bardzo zróżnicowane moduły pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin, był przygotowany w oparciu o potrzeby społeczności lokalnej miasta Hajnówka.

W społeczności lokalnej najbardziej widoczne są konsekwencje nadużywania alkoholu, a szkody spowodowane nadmiernym piciem obciążają budżet lokalny.

W związku z tym, program obejmował następujący zakres działań: profilaktykę, leczenie, reintegrację społeczną, wszechstronną pomoc rodzinom z problemem alkoholowym, edukację społeczną, działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przestrzegania prawa. W każdym z tych obszarów możliwe były różne, mniej lub bardziej skuteczne działania. Ich wybór oparty był na wiedzy, doświadczeniu, otwartości, umiejętności współpracy, operatywności, zainteresowaniach i gotowości do poszukiwania nowych, lepszych rozwiązań przedstawicieli samorządów lokalnych, a także od zasobów ludzkich i materialnych grupy.

Działalność profilaktyczna zgodnie z zadaniami MPPIRPA obejmowała:

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu. W związku z tym zostały zrealizowane następujące działania:

1. Prowadzenie miejskiego punktu konsultacyjnego przy Hajnowskim Stowarzyszeniu Abstynentów i Rodzin Klub Abstynentów „Dąb” dla osób współuzależnionych i rodzin osób dotkniętych chorobą alkoholową przez socjoterapeutę – Irenę Snitkowską – razem przyjęto 19 osób -213 spotkań -426 godzin pracy – 2 spotkania rodzinne grupowe.

2. Prowadzenie przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych punktu konsultacyjnego funkcjonującego przy Urzędzie Miasta dla osób dotkniętych chorobą alkoholową, uzależnionych od środków psychoaktywnych – narkotyków, dla osób współuzależnionych, oraz dotkniętych przemocą domową. Prowadzenie postępowań zmierzających do postępowania sądowego, ale i dobrowolnego, osób do podjęcia leczenia odwykowego w ambulatoryjnych, dziennych i stacjonarnych placówkach leczenia. Prowadzenie spotkań indywidualnych. Do Komisji w roku 2018 zgłosiło się ok 532 osób uzależnionych i ich rodzin. W 2018 roku wpłynęło 23 wniosków dot. skierowania na leczenie odwykowe. Motywowano osoby pijące nadmiernie, ryzykownie i szkodliwie do zmiany dotychczasowego wzoru picia alkoholu. Prowadzono szeroko pojętą edukację dotyczącą szkód społecznych, zdrowotnych, moralnych i ekonomicznych jakie ponosi osoba nadużywająca alkoholu.

3. Dofinansowanie podnoszenia kwalifikacji zawodowych w świetle nowych wytycznych potwierdzonych certyfikatem psychoterapeuty terapii uzależnień terapii dla członka Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4. Organizacja III Konferencji Profilaktyki skierowana do osób pracujących w obszarze uzależnień i profilaktyki oraz mieszkańców Hajnówki.

5. Udział w szkoleniu pt: "Praca z młodym pacjentem uzależnionym" – zgodnego z zaleceniami do tworzenia i realizowania programów ograniczania picia w placówkach leczenia uzależnień" – opracowanymi przez PARPA – realizator CARE BROK sp. z o.o. Szkoła Specjalistów Psdychoterapii Uzależnień i Instruktorów Terapii Uzależnień – 2 osoby
6. Udział w szkoleniu pt: "Program Ograniczania Picia" – zgodnego z zaleceniami do tworzenia i realizowania programów ograniczania picia w placówkach leczenia uzależnień" – opracowanymi przez PARPA – realizator CARE BROK sp. z o.o. Szkoła Specjalistów Psdychoterapii Uzależnień i Instruktorów Terapii Uzależnień – 4 osoby.
7. Udział w szkoleniu pt. "Zmiany Ustawy o wychowaniu w trzeźwości od 1 stycznia 2018 roku – zmiany w prawie miejscowym i wydawaniu zezwoleń " – 3 osoby.
8. Udział w szkoleniu pt. " Praktyczne wytyczne w zakresie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego" ATELIER Kraków – 1 osoba.
9. Zorganizowanie 4 spotkań szkoleniowych Podlaskiego Forum Przeciwdziałania Uzależnieniom działającego przy Krajowym Biurze ds. Przeciwdziałania Narkomanii zorganizowanym przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej – udział wzięło 3 osoby.
10. Udział w Ogólnopolskiej Kampanii Edukacyjno - Profilaktycznej - medialna kampania informacyjna o możliwości otrzymania szeroko rozumianej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej - „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.
11. Udział w Konferencji pt:" Pozytywnie zakręceń".
12. Dofinansowanie Stażu klinicznego w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień oraz instruktora terapii uzależnień – realizator Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży – 1 osoba.
13. Kolportaż ulotek, plakatów, materiałów o tematyce uzależnień np: "Picie alkoholu można ograniczyć", "Alkohol za kierownicą. Kierowca za kratkami!", "Czy mam problem z alkoholem?", "Alkohol zabiera młodość", "Jazda po pijanemu to droga do katastrofy!", "Zatrzymaj się!"– celem kampanii było ograniczenie osób pijących alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy w szczególności dot. osób młodych, oraz przekazanie wiedzy na temat zdrowotnych i społecznych szkód, jakie mogą się wiązać z piciem alkoholu. Rozpowszechnianie materiałów dot. przemocy w rodzinie np.: "Zatrzymać i zrozumieć przemoc w rodzinie", "Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie", "Ja radzić sobie z przemocą?- porady psychologiczne dla osób doświadczających przemocy", "Przemoc w rodzinie – sytuacja osób doświadczających przemocy w rodzinie".
14. Współpraca z podmiotami tworzącymi system pomocy ofiarom przemocy Stowarzyszenie Niebieska Linia, MOPS, Komenda Powiatowa Policji w Hajnówce, szkoły, Biblioteka Pedagogiczna, grupy samopomocowe AA, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Kuratorzy zawodowi i społeczni, SP ZOZ w Hajnówce.
15. Prowadzenie lokalnej kampanii w ramach wzmacniania wizerunku gminy w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, przemocy domowej we współpracy z Poradnią Leczenia Uzależnień i Hajnowskim Stowarzyszeniem Abstynentów i Rodzin, Klub Abstynentów – "Dąb”.
16. Zorganizowane autorskiego programu warsztatów i seminariów terapeutycznych

i psychoedukacyjnych dla osób współuzależnionych i doświadczających przemocy domowej „W poszukiwaniu siebie” 3 moduły – 18 spotkań – udział 9-12 osób.

17. Udział w warsztatach zorganizowanych przez Zespół Interdyscyplinarny działający przy MOPS dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przedstawicieli MOPS, POLICJA, PCPR, Zespołów Szkół, Sądu Rejonowego w Hajnówce i Bielsku Podlaskim.

18. Warsztaty dla DDA (Dorośle Dzieci Alkoholików) zorganizowane w Hajnowskim Stowarzyszeniu Abstynentów i Rodzin Klub Abstynentów Dąb – 20 osób.

19. Realizacja wykładu dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hajnówce oraz przedstawicieli innych instytucji pomocowych pt. "Cyberprzemoc – skala i specyfika zjawiska oraz skuteczna pomoc".

20. Udział w szkoleniu pt: "Wydawanie zezwoleń, uchwały Rad Gminy – nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – realizator Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji – 1 osoba

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Prowadzenie punktu konsultacyjnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wnioski z Komendy Powiatowej Policji informujące o wszczęciu postępowania w sprawie PRZEMOCY DOMOWEJ w ramach procedury Niebieskiej Karty – 75 osób, uczestnictwo w grupach roboczych 78 rodzin objętych pomocą.

2. Skierowanie osoby z problemem alkoholowym na badanie do biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – 6 wniosków. Kierowanie do Sądu w celu orzeczenia formy leczenia (ambulatoryjne, stacjonarne) – skierowano 9 wniosków.

3. Pomoc dla Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA), oraz osób współuzależnionych, poprzez spotkania z terapeutami, trenerami, dostęp do literatury, udział w mitingach, rozmowy wspierające, porady, udzielanie informacji gdzie poza miastem Hajnówka można szukać pomocy.

4. Zakup teczki procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie na potrzeby Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hajnówce.

5. Realizacja mittingu otwartego z warsztatami profilaktycznymi z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi.

6. Pomoc psychologiczna, socjoterapeutyczna, rzeczowa dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i patologicznych narażonych na szczególne ryzyko uzależnień – zaangażowanie psychologa, pedagogów szkolnych, kuratorów zawodowych i społecznych, świetlicy socjoterapeutycznej, MOPS, Policji itp.

7. Wspieranie działań świetlicy socjoterapeutycznej działającej przy MOPS poprzez:

- wynagrodzenie dwóch pracowników,
- zakup materiałów niezbędnych do pracy z dziećmi, wyposażenie w środki czystości,
- finansowanie szkoleń dla pracowników świetlicy,
- doposażenie, finansowanie zajęć sportowych, rekreacyjnych, artystycznych i kulturowych.

8. Zintegrowanie działań różnych instytucji zajmujących się pomaganiem dziecku i rodzinie poprzez organizowanie koedukacyjnych spotkań przedstawicieli poszczególnych instytucji, budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, udział w koalicji (kontynuowanie programu antynarkotykowego – pedagog, koordynator, policjant).

9. Współpraca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Komendą Powiatową Policji, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnią Leczenia Uzależnień, Oddziałem Psychiatrycznym SP ZOZ w Hajnówce, Hajnowskim Stowarzyszeniem Abstynentów i Rodzin, Klub Abstynentów „Dąb”, Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień, Stowarzyszeniem „Droga” – organizacjami przykościelnymi, pozarządowymi, Sądami i Prokuraturą.

10. Doposażenie Poradni Leczenia Uzależnień i Szpitala Psychiatrycznego w sprzęt i materiały edukacyjne potrzebne do prowadzenia terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży szkolnej. W związku z tym zostały zrealizowane następujące działania:

1. Przystąpiono do Ogólnopolskiej Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł” to realizowana od 2002 roku ogólnopolska akcja podejmująca problem profilaktyki uzależnień. Jednym z najważniejszych celów jest promowanie konstruktywnych postaw, zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży zachowań prospołecznych jako alternatywy wobec wielu patologii, szczególnie picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy.

Kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł” to projekt długofalowy, którego istotą jest współpraca z samorządami lokalnymi w całym kraju. Każdego roku do zaangażowanych w akcję miast i gmin trafiają pakiety edukacyjne w postaci różnorodnych kolorowych i atrakcyjnych wydawnictw adresowanych do dzieci, rodziców i nauczycieli. W ramach kampanii prowadzono następujące działania:

- a) organizacja Podlaskiego programu zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych.
- b) udział w konkursie ZTU – uczniowie Szkoły Podstawowej nr 2 – koordynator Małgorzata Kozak,
- c) udział w konkursie ZTU – uczniowie Szkoły Podstawowej nr 4 – koordynator Urszula Nowak,
- d) zorganizowanie imprezy wyjazdowej – koordynator Małgorzata Kozak,
- e) organizacja "Rodzinnego Biegu po zdrowie", "Rodzinnego konkursu fotograficznego" w Przedszkolu nr 5
- f) zorganizowanie „Zielonej Szkoły” w Zespole Szkół Ogólnokształcących
- g) zakup nagród dla Pani Małgorzaty Kozak, która od wielu lat bierze czynny udział w Kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł, którą realizują w klasach Szkoły Podstawowej nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi,
- h) zorganizowanie konkursu plastycznego w Szkole Podstawowej nr 1- koordynator Ewa Bagińska
- i) organizacja choinki profilaktycznej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w Hajnowskim Domu Kultury ponad 300 dzieci – Ks. Mariusz Jurczuk,
- j) Organizacja Szolnego Dnia Profilaktyki w ZS z DNJB – 500 uczestników
- k) Zorganizowanie zajęć profilaktycznych w przedszkolu nr 5
- l) Organizacja imprez plenerowych i sportowych.

2. Realizacja programów profilaktycznych „Zielona Szkoła” - Program został opracowany i był prezentowany przez nauczycieli którzy mają znakomite doświadczenie w pracy z młodzieżą, także tą, która stykała się z problemem narkomanii i alkoholizmu.

3. Organizacja "Festynu Zdrowia" mającego na celu propagowanie zdrowego stylu życia o charakterze profilaktyki uniwersalnej.
4. Realizacja V edycji Rodzinnego Konkursu fotograficznego "Moja rodzina, nasze miejsce na Ziemi" w Przedszkolu nr 5 w Hajnówce.
5. Wyjazd na warsztaty profilaktyczne rozwijające umiejętności dzieci i młodzieży związany z przeciwdziałaniem uzależnieniom – Szkoła Podstawowa nr 4 – koordynator Urszula Nowak
6. Zakup materiałów do prowadzenia działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych – koordynator Walentyna Troc.
7. Zorganizowanie warsztatów terapeutycznych związanych z nadużywaniem komputera i internetu dla młodzieży z Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Hajnówce w Ośrodku Profilaktyki i Terapii w Białymstoku. – koordynator Bogdan Nowicki.
8. Zakup do szkół i klubów sportowych sprzętu oraz strojów sportowych dla uczestników zajęć pozalekcyjnych.
9. Zorganizowanie wyjazdów profilaktycznych dla młodzieży – 6 wyjazdów.
10. Wspieranie programów profilaktyki alternatywnej, takiej jak: zajęcia sportowe, zajęcia rekreacyjne, zajęcia artystyczne, zajęcia muzyczno - rozrywkowe i inne zajęcia rozwijające zainteresowania i zdolności dzieci i młodzieży organizowane w czasie wolnym od zajęć szkolnych w Hajnowskim Domu Kultury.
11. Realizacja profilaktycznych programów edukacyjnych rozwijających umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, agresją, rozwiązywania konfliktów, opierania się negatywnym wpływom otoczenia, zmniejszających ryzyko sięgania po alkohol i narkotyki przez dzieci i młodzież.
12. Udział w organizacji Pikniku Rodzinnego 2018 organizowanym przez Akcję Katolicką i Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży oraz Festynu Zdrowia 2018. Celem spotkań było zmobilizowanie rodzin do wspólnego i zdrowego spędzania czasu wolnego bez udziału alkoholu i narkotyków.
13. Organizacja konkursu wiedzy "Nie palę" w ramach Programu Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu wraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Hajnówce – koordynator Zenaida Bardusko.
14. Wspieranie działań profilaktycznych poprzez:
 - a) Wsparcie wypoczynku zimowego – Akcja Zima 2018,
 - b) Wsparcie wypoczynku letniego – Akcja Lato 2018.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych. W związku z tym zostały zrealizowane następujące działania:

1. Wspieranie działań Stowarzyszenia Abstynentów i Rodzin Klubu „Dąb ”, przy którym funkcjonują grupy samopomocowe poprzez:

- a) utrzymanie lokalu zajmowanego przez Klub: opłata za czynsz, opłata za energię, opłata za abonament telefoniczny, opłata za wodę,
- b) zatrudnienie gospodarza Klubu,
- c) dofinansowanie działań podejmowanych przez zarząd Klubu na rzecz profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi w mieście,
- d) spotkania integracyjne członków Klubu ze społecznością zaprzyjaźnionych klubów z innych miast w celu wymiany doświadczeń,
- e) zajęcia terapeutyczne, edukacyjne, warsztaty, mitingi nocne treningi i inne dostępne dla wszystkich mieszkańców miasta zajęcia mające na celu zwalczanie problemu alkoholowego i narkomanii.

Liczba członków Stowarzyszenia razem z sympatykami wynosi ok. 60.

2. Dnia 23 września 2018 roku w Hajnowskim Domu Kultury w Hajnówce odbyła się XXIV rocznica Stowarzyszenia Abstynentów i Rodzin, Klubu Abstynentów „Dąb”, na której bawiło się około 300 zaproszonych gości, członków stowarzyszenia oraz sympatyków Klubu z zaprzyjaźnionych miast: Białystok, Bielsk Podlaski, Siemiatycze, Siedlce, Supraśl, Choroszcz, Ełk, Zambrów i inne. W trakcie uroczystości odbył się miting nocny, oraz spotkania z profesjonalistami i terapeutami pracującymi w obszarze uzależnienia od alkoholu.

3. Zorganizowanie jednego mitingu nocnego połączonego z wykładem na temat choroby alkoholowej dla Hajnowskiego Stowarzyszenia Abstynentów i Rodzin, Klub Abstynentów „Dąb”.

4. W dniu 9.12.2018 r. odbyło się spotkanie wigilijne w Klubie Abstynentów "Dąb", gdzie opłatkiem podzieliło się ponad 40 osób.

5. Współpraca z Policją - wspólnie prowadzone akcje profilaktyczne min.:

- udział w akcjach skierowanych do osób kierujących pojazdami: „Trzeźwy poranek”,
- zakup 11 odblaskowych kamizelek taktycznych funkcjonariuszom Policji w Wydziale Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce,
- doposażeniem rowerów w ramach działań profilaktyczno-prewencyjnych Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce,
- udział w akcjach dla najmłodszych dzieci pt: „Bezpieczna droga do szkoły i do domu”.

6. Zatrudnienie koordynatora Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do którego zadań należy: organizacja i prowadzenie rozmów motywujących do leczenia odwykowego, organizacja i prowadzenie rozmów z osobami współuzależnionymi, wnioskowanie do Sądu o kierowanie na przymusowe leczenie, współpraca z oddziałami terapii uzależnień i punktem konsultacyjnym, przyjmowanie wniosków o dofinansowanie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacja i udział w kontroli punktów sprzedaży, współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przygotowanie i koordynacja realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Realizacja programu przeciwdziałania narkomanii

Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat zażywania narkotyków, zwiększenie dostępności do nieodpłatnych, alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Program jest ściśle powiązany z Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dlatego też szereg zadań wykonywanych jest ze środków przeznaczonych na przeciwdziałanie alkoholizmowi.

W ramach programu przeciwdziałania narkomanii zrealizowano min. w 2018 roku:

1. Projekt "Nasze Zasady, Twoje Bezpieczeństwo" realizowany w hajnowskich szkołach

podstawowych i ponadgimnazjalnych.

2. Konkurs "Młodzi, Aktywni, Skuteczni" skierowany do uczniów hajnowskich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.